

‘Spint weer onder controle gekregen met FLIPPER’

Afgelopen seizoen kampte maatschap Rijk in Ovezande (Zld.) met een fikse spintdruk in Elstar. „Met de gangbare chemische middelen kregen we de druk nauwelijks omlaag, waardoor de problemen gaandeweg de zomer steeds groter werden”, zo blikt Peter Rijk terug. Met de inzet van het biologische middel Flipper lukte het om spint weer onder controle te krijgen. „Het verraste ons dat de roofmijten zo goed overleefd zijn gebleven. Uiteindelijk hebben die de spintbestrijding weer over kunnen nemen, waardoor we toch nog redelijk schoon zijn geëindigd.”

Het is begin maart en de zon prikt vandaag met volle kracht door de wolken heen. Peter en Richard Rijk zijn druk bezig met het snoeien van een perceel Elstar. „Van mij mag het voorjaar nog wel even wachten”, zegt Peter, terwijl hij zijn snoeischaar opbergt en een kop koffie aanbiedt. „We hebben nog minimaal een volle week nodig voor het snoeien. En ook met het hakselen, poetsen en compost strooien zijn we nog niet klaar.” Met het voorjaar in aantocht zitten ook de eerste bespuitingen tegen schurft en appelbloesemkever eraan te komen. Wat Richard betreft mag ook die klus nog wel even wat ‘opgerukt’ worden. „We hebben de afgelopen dagen al wat gemonitord en wat klopmonsters genomen. Het lijkt allemaal nog rustig, dus de spuit kan hopelijk nog even in de schuur blijven staan.”

Toenemende spintdruk

Hoewel vader en zoon Rijk doorgaans maar weinig problemen hebben met ziekten en plagen op hun bedrijf, zien ze de spintdruk wel jaar op jaar wat toenemen. Vooral in de Elstar – waar roofmijten net iets minder goed gedijen dan in Jonagold – is spint een toenemende zorg. „Afgelopen jaar liep de spintdruk in een deel van de boomgaard zelfs zodanig hoog op dat we het met de be-

schikbare chemie niet meer onder controle kregen. Rond de bloei hebben we meerdere middelen toegepast maar dat bleek achteraf niet voldoende”, vertelt Peter. Nog ‘zwaarder’ ingrijpen met chemie wilde de maatschap niet, want dat zou teveel schade berokkenen aan de populatie roofmijten en ook weer een extra werkzame stof aan de MRL toevoegen. In de zoektocht naar een oplossing – waarbij verschillende adviseurs werden geraadpleegd – kwam de maatschap uiteindelijk bij Flipper terecht.

„Aanvankelijk waren we best wel wat sceptisch over dit biologische middel”, zo wil Richard wel bekennen. „Van Flipper is bekend dat het een behoorlijk brede werking op insecten heeft. Onze angst was dat een groot deel van de natuurlijke vijanden – en dan met name de roofmijten – zou worden meegepakt. Maar dat is ons achteraf ontzettend meegeevalen.” Ook het uiteindelijke resultaat op spint heeft vader en zoon Rijk behoorlijk positief verrast. „Na twee dagen zagen we een duidelijk effect op spint. De bestrijding was zeker niet volledig, maar wel zodanig dat de roofmijten de bestrijding weer over konden pakken. Daardoor zijn we op het eind van het seizoen toch weer redelijk schoon geëindigd.”

Peter (links) en Richard Rijk hebben een fruitteeltbedrijf in Ovezande (Zld.). Ze telen 5 hectare appel (Elstar, Jonagold, Red Prince en Golden Delicious), 5 hectare peer (Conference, Doyenné en Lucas), 10,5 hectare zwarte bes en 3,5 hectare rode bes. Bayer CropScience

Veel water gebruiken

De toepassing van Flipper vraagt volgens Peter wel wat extra aandacht. „Om spint zo goed en volledig mogelijk te kunnen raken zul je met veel water moeten spuiten, in de regel het dubbele of zelfs meer. Zo’n bespuiting kost daardoor meer tijd dan je gewend bent”, aldus de fruitteeler. Zelf koos de maatschap voor 600 liter wa-

ter, de dubbele hoeveelheid die ze normaal gebruiken. Nog meer dan 600 liter – wat door sommige adviseurs aanbevolen wordt – leek de maatschap niet zinvol op de 3-jarige aanplant. „Het water zou er dan letterlijk vanaf druipen. Dat heeft natuurlijk geen zin.” Om een zo goed mogelijke bedekking te krijgen is er kruislings gespoten – dus twee keer hetzelfde pad en dan tegen elkaar in. „Misschien

hadden we het met andere doppen ook in één werkgang kunnen redden, maar we wilden zeker weten dat de bedekking goed zou zijn. Terugkijkend hebben we daar goed aan gedaan, want Flipper heeft z’n werk zo goed kunnen doen”, zo besluit Peter.

Betere folies beschikbaar om zonnebrand bij rode bes en kersen te voorkomen.

Door de keuze van het type folie kan de temperatuur eronder – en daarmee de kans op zonnebrandschade bij de onder folie geteelde rode bessen, frambozen of kersen – worden verminderd. Het Nederlandse toeleveringsbedrijf Vlamings deed temperatuurme-

tingen onder verschillende typen folie bij rode bes. Uit de metingen blijkt op hete dagen een temperatuurverschil van 4 °C, zo bleek uit de presentatie van Vlamingsadviseur Lars Wijnen tijdens de digitale Kennisdag Kleinfruit & Steenfruit dit voorjaar. Aanleiding

voor het onderzoek waren de grote problemen met zonnebrandschade aan rode bessen in 2019.

Op drie bedrijven met rode bes in Noord-Brabant werden in 2020 meerdere PE-folies met dezelfde dikte, maar met verschillende

toevoegingen, vergeleken met de standaardfolie die in de rodebessenteelt wordt gebruikt. Bij de extra diffuse tunnelfolie zorgt de folie dat er meer diffuus licht en minder direct zonlicht op het gewas komt. Bij een ander type folie, aangeduid als ‘koel’, gaat het meer om een warmtewerende werking, zonder dat de lichttransmissie wordt beïnvloed.

Temperatuurmetingen

Tijdens de hittegolf liep de temperatuur op de heetste dag, 8 augustus 2020, onder nieuw geïnstalleerde standaardfolie op tot bijna 50 °C. Bij deze temperatuur ontstond zonnebrandschade aan de bessen. Bij rode bes, maar ook bij kers, is al sprake van aanzienlijke schade door zonnebrand als de vruchttemperatuur langer dan een uur boven de 45 °C uitkomt. Op een van de proefpercelen liep de temperatuur onder nieuw gemonteerde standaardfolie in de middag op tot 48,6 °C. Onder standaardfolie van 8 jaar oud, dat door de vervuiling in de loop van de jaren minder licht doorlaat, liep de temperatuur op tot 46,7 °C. Dit is een verschil van bijna 2 °C. Onder de extra diffuse folie liep de tem-

peratuur op tot 44,9 °C. Onder de als type ‘koel’ aangeduide folie steeg de temperatuur tot maximaal 44,8 °C. Het verschil van vier graden is aanzienlijk.

Kiezen voor alternatieve folie

Wijnen adviseert fruitteelers met plastic overkappingen in de keuze voor het type folie meer rekening te gaan houden met het effect op zonnebrand. De meerkosten van de nieuwe typen folie vallen volgens de leverancier in het niet in vergelijking met de extra hitteschade onder standaardfolie. Op welk type folie de keuze valt, hangt volgens de leverancier af van de rijptijd van het eronder geteelde gewas. De extra diffuse tunnelfolie is vooral interessant als de pluk in de maanden juni/juli valt, wanneer de stralingsintensiteit op zijn hoogst is. Bij gewassen waarvan de oogst in augustus valt, heeft het folietype ‘koel’ de voorkeur. Deze folie houdt vooral de warmte beter uit het gewas, zonder dat het veel zonlicht tegenhoudt. (Wouter van Teeffelen, WTE Fruitadvies)

Door de keuze van het type folie kan de temperatuur eronder worden beïnvloed.